Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Adviesrecht en participatie onder de Omgevingswet

Adviseur	: R. Berendsen	**Datum B&W**	: 25 januari 2022
Programma	: 8	**Datum Raad**	: 8 februari 2022
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 juli 2022 in werking. Het doel van de wet is het bereiken en in stand houden van een veilige, gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Daarnaast wil de wet deze fysieke leefomgeving “doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen ter vervulling van maatschappelijke behoeften”.

Om deze doelen te kunnen behalen komen er nieuwe kerninstrumenten zoals bijvoorbeeld de Omgevingsvisie, programma’s en het Omgevingsplan. Daarnaast wordt er een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontwikkeld. Deze nieuwe instrumenten vragen een andere benaderingswijze en een andere manier van werken.

De ambtelijke organisatie is volop bezig met de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Op 7 juli 2020 heeft uw raad het Ambitiedocument Omgevingswet Gemeente Rozendaal vastgesteld. Dit ambitiedocument is een koersdocument voor de verdere vormgeving en uitvoering van die veranderopgave. Dat verder wordt uitgewerkt aan de hand van onder meer dit voorstel.

Het is aan uw raad om voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet een aantal besluiten te nemen. Een aantal van die besluiten zijn nog in voorbereiding, maar een tweetal besluiten zijn gereed voor besluitvorming. Dit zijn:

1) Categorieën van gevallen adviesrecht gemeenteraad;
2) Categorieën van gevallen verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Omwille van duidelijkheid en leesbaarheid worden de laatste twee besluiten aan u ter vaststelling aangeboden als één beslisdocument. Ter verduidelijking over de gemaakte keuzes is een raadsinformatiebrief opgesteld waarin meer achtergrondinformatie is opgenomen.

Gevraagde beslissing

1. Het document 'Adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie' d.d. 25 januari 2022 vast te stellen;

2. Conform dit document gebruik te maken van:

- zijn adviesbevoegdheid zoals bedoeld in art. 16.15a onder b Omgevingswet;
- zijn bevoegdheid om participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zoals bedoeld in art. 16.55 lid 7 Omgevingswet verplicht te stellen;
  voor de categorieën:
  - woningen,
  - bedrijvigheid,
  - antenneinstallatie,
  - intensieve recreatie,
  - projecten m.b.t. energieopwekking,
  - maatschappelijke voorzieningen en sportvoorzieningen,
  - infrastructurele projecten en
  - gevoelige onderwerpen.

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is om voor de gemeenteraad, college, ambtelijke organisatie en samenleving helder te maken in welke gevallen:

- De gemeenteraad gebruik kan en wil maken van zijn adviesrecht bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten;
- Participatie verplicht wordt gesteld voor initiatiefnemers bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Argumenten
1. *Uw gemeenteraad dient een besluit te nemen over het adviesrecht van de raad.*
Het is gewenst dat de gemeenteraad de mogelijkheid krijgt om bij initiatieven, die in strijd zijn met het omgevingsplan, gebruik kan maken van zijn adviesrecht. Het college is het bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning. Ook als de aanvraag niet past in het bestemmingsplan en er 'buitenplans' afgeweken moet worden. Onder de huidige regelgeving, mogen wij alleen een vergunning verlenen (met buitenplanse afwijking), als uw gemeenteraad een Verklaring van Geen Bedenkingen (VvGB) heeft afgegeven.

Onder de Omgevingswet is het precies omgekeerd. Dan wijst uw gemeenteraad gevallen aan waarin wel een bindend raadsadvies nodig is om af te wijken van het omgevingsplan (artikel 16.15a onder b Omgevingswet). Voor de niet-aangewezen gevallen vervalt het adviesrecht; dan gaat uw raad er niet over. Als de gemeenteraad een negatief advies geeft, dan mag het college de omgevingsvergunning niet verlenen.

2. De lijst van gevallen (adviesrecht) sluit zoveel mogelijk aan bij de mogelijkheden die de bestemmingsplannen nu ook bieden.
De huidige bestemmingsplanregels zijn leidraad geweest bij het opstellen van de gevallen waarin het adviesrecht van toepassing is. Doordat de bestemmingsplannen in Rozendaal niet ouder dan vier jaar is het geldende kader actueel. Dat heeft geleid tot het voorstel zoals in de bijlage opgenomen.

3. Uw gemeenteraad dient een besluit te nemen in welke gevallen participatie verplicht is bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (buitenplanse OPA's).
Participatie is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. Als een initiatief past in het Omgevingsplan of wordt toegestaan met een binnenplanse afwijking (dat heet dan een binnenplanse omgevingsplanactiviteit (OPA)), dan is participatie voor de initiatiefnemer zeer aan te bevelen, maar niet verplicht. Bij het opstellen van het Omgevingsplan is immers al geparticipeerd. Op het moment dat een vergunning wordt verleend buiten de regels van het Omgevingsplan om (de buitenplanse OPA), dan is participatie ook niet verplicht, tenzij de gemeenteraad dit wel verplicht stelt. De gemeenteraad kan daarvoor vooraf categorieën van gevallen aanwijzen: valt het initiatief in een van deze categorieën, dan moet de initiatiefnemer dus participeren (dit is een van de weigeringsgronden).

4 Het is de gemeenteraad niet toegestaan participatie in álle gevallen van buitenplanse OPA's verplicht te stellen.
'Altijd en overal' wordt niet gezien als een categorie. De lijst moet specifiek gemaakt worden: 'in die, die en die gevallen….'. Met de lijst die nu voorligt is getracht zo compleet mogelijk te zijn. Zie hiervoor de bijlage 'Adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie'.

Kanttekeningen
1. Met het vaststellen van het definitieve omgevingsplan (in de komende jaren) ontstaat de noodzaak om deze 'lijst met gevallen' adviesrecht en verplichte participatie te actualiseren. Maar ook nieuwe inzichten kunnen ertoe leiden dat aanpassingen nodig zijn. Ook dit actualisatiebesluit is aan uw gemeenteraad.
2. Het is op dit moment niet mogelijk een goede inschatting te maken van het aantal raadsprocedures dat dit besluit met zich meebrengt en daarmee de impact op onze werkorganisatie. In de huidige situatie kiest onze gemeente er vaak voor om een partieel bestemmingsplan op te stellen (raadsbesluit), als een initiatief niet past binnen de regels van het plan. Onder de Omgevingswet zal eerder gekozen worden voor de buitenplanse OPA's (collegebevoegdheid, tenzij raadsadvies). Hoe vaak hiervoor een beroep op de gemeenteraad zal worden gedaan, is ook niet goed in te schatten. Vooral ook omdat gaandeweg steeds meer vergunningsvrij zal worden (loslaten van regels).
3. De besluiten worden genomen met de kennis van nu. Ook is helder gemaakt dat aanpassingen altijd mogelijk moeten zijn (niet in beton gegoten).

Wat gaan we daarvoor doen?
Met het vaststellen van het document 'Adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie' van d.d. 25 januari 2022 wordt duidelijkheid gecreëerd in welke gevallen de gemeenteraad gebruik kan en wil maken van zijn adviesrecht bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten en in welke gevallen participatie verplicht wordt gesteld voor initiatiefnemers bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

a) Planning
Niet van toepassing.

b) Evaluatie
Zie hiervoor ook bij kanttekeningen. Op basis van huidige inzichten is een voorstel gedaan voor een beleidsneutrale overgang van het huidige wettelijke regime naar de Omgevingswet. Voorgesteld wordt om na minimaal één jaar na invoering van de Omgevingswet een evaluatie te houden over de wijze waarop de inwerkingtreding verlopen is en of er aanpassingen in beleid nodig zijn.

c) Participatie en communicatie
Voorgesteld wordt om na vaststelling door uw raad in een bijdrage in de In de Roos te wijzen op de vaststelling.

d) Publicatie verplicht?
Ja, de vaststelling wordt gepubliceerd op bekendmakingen.nl en in de In de Roos.

Wat mag het kosten?
Met de besluiten die nu voorliggen zijn geen financiële consequenties gemoeid. Wel is het zo dat de Omgevingswet in algemene zin structurele effecten gaat hebben (kosten en baten). De omvang hiervan is op dit moment niet in te schatten. Daarover en over de tegemoetkoming vanuit het rijk is nog onvoldoende duidelijk.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens, gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlage(n)
1. Document 'Adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie' d.d. 25 januari 2022;
2. Raadsbesluit Adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet.